

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 5. — TELEFON: 24-22, 24-23, 24-24, 24-25 in 24-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo 10 L.

ISKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Na vzhodnem bojišču potekajo operacije po načrtu Italijanske čete zajele številne ujetnike Finci so zavzeli Petrozavodsk, glavno mesto vzhodne Karelije — Velike izgube sovjetske vojske — Nemci bombardirajo Petrograd in Moskvo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. oktobra. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti potekajo operacije po načrtu.

Italijanske čete so pri obkolitvi in uničenju sovjetskih sil, ki so jo izvedle v dneh od 28. do 30. septembra vzhodno od Dnjepra, ujele 8000 sovjetskih vojakov ter prizadele nasprotniku težke krvave izgube.

Na Karelski fronti so večerj finske čete zavzele v drznem sunku od juga in zapada Petrozavodsk (Petrozavodsk), glavno mesto vzhodne Karelije na zapadni obali Onega jezera.

Bojna letala so bombardirala tudi v poslednji noči vojaške naprave v Moskvi in Petrogradu.

V borbi proti Angliji so potopila bojna letala v nekem pristanišču Farorskih otokov trgovsko ladjo z 2000 br. reg. tonami. Dve veliki trgovski ladji sta bili v poslednji noči pred angleško vzhodno obalo z bombami hudo poškodovani. Nadaljnji učinkoviti letalski napadi so bili usmerjeni proti vojaško važnim napravam ob angleški vzhodni in južni obali, kakor tudi proti več letališčem.

Strazni čolni so napadli v Rokavskem prelivu angleške brze čolne, ki so se približali pomoči nekemu nemškemu konvoju. S topniškim ognjem je bil eden izmed angleških brzih čolnov potopljen, drugi pa močno poškodovan.

Angleški bombniki so odvrgli v poslednji noči brez cilja nekaj rušilnih in zažigalnih bomb na različne kraje v južno-zapadni Nemčiji. Povzročena je bila le neznatna škoda.

V uspešni borbi proti angleški oskrbovalni plovi so potopila vojna mornarica in letalstvo meseca septembra 683.400 br. reg. ton sovražnega trgovskega ladje. Od tega so potopile samo podmornice 452.000 br. reg. ton.

Z vzhodne fronte, 3. okt. s. Ob zaključku bitke, v kateri je bilo uničenih nekaj ruskih divizij, ki so se zbirale na drugi strani Dnjepra, na področju, ki ga omejujejo tri reke, je italijanski ekspedicijski zbor dokazal spet enkrat svoje visoke vojaške sposobnosti. Dokazal je, da je trdna, gibčna in vojaško jaka enotina. Oddelki zboru so ustvarili žep, v katerem so obkrožili štiri ruske divizije. Ekspedicijski zbor je dosegel vojaški uspeh prvega reda. Več tisoč ruskih vojakov je padlo ali pa so bili ranjeni. 7000 ljudi je bilo ujetih. Ob zaključku bitke italijansko vojaštvo ni kazalo nikakih znakov utrujenosti. Oddelki so se nasprotno nemudno podali v nadaljnje akcije.

Obstreljevanje Petrograda

Berlin, 3. okt. s. Nemško topništvo je znova obstreljevalo sovjetske vojaške ladje v kronštatski luči, med drugim tudi oklopnico »Oktoberka revolucija«. Nemško topništvo je uspešno obstreljevalo tudi luko Oranienbaum. Tam je granata zadela večji parnik, ki se je vnel. V Petrogradu so nemški topovi obstreljevali vojaške naprave kakor tudi tovarne Kirova, noko električno centralo in neko plinaro. Nastali so veliki požari.

Bombe na Moskvo

Berlin, 3. okt. s. Tudi v noči na četrtek so nemška letala bombardirala vojaške naprave v Moskvi. Nastali so obsežni požari.

Proglas maršala Mannerheima finski vojski

Helsinki, 3. okt. s. Maršal Mannerheim je izdal proglas vojski v Kareliji, v katerem je jo pohvalil zaradi doseženega ogromnega uspeha. Velike zmagovite operacije, ki so dovele do zavzetja Petrozavodsk (Petrozavodsk), so odločilnega pomena. Stojen je bil korak nasproti stabilizaciji miru in bodoče varnosti Finske. Karelska vojska si je pridobila veliko slavo s tem uspehom, ki krona vrsto njenih zmag. Glavno mesto vzhodne Karelije je sedaj zavzeto. Maršal Mannerheim se je zahvalil poveljniku armije spričo njegovih sposobnosti, poveljnikom armijskih zborov, divizij in jonskim četam. Oficirji, podoficirji in vojniki, zaključuje proglas, v treh mesecih hudih bojev ste dokazali svojo veliko

inicijativnost, vztrajnost, ki ji ni primere in junaštvo.

General Pricolo odpotoval na vzhodno fronto

Berlin, 3. okt. s. Državni podtajnik italijanskega letalskega ministrstva general Pricolo je z letalom odpotoval v glavni stan maršala Göringa.

Jspeli protiletalskega topništva v Kanalu

Berlin, 3. oktobra s. Protiletalsko topništvo na nemških obalnih izvidniških ladjah in minolovcih je doseglo v mesecu avgustu prav posebne uspehe. Samo v Ro-

kavskem prelivu je sestrelilo 26 angleških bombnikov in lovcev.

Statistika napadov na London

Rim, 3. okt. s. Angleške oblasti so objavile in objavile v listih posebno statistiko, iz katere izhaja, da v Londonu od 7. septembra do 30. novembra 1940 prebivalstvo le dve noči ni bilo alarmirano. Nad mestom se je pojavljalo dnevno povprečno po 200 nemških bombnikov. Z bombami so povzročili mnogo škode. Najhujši napad je bil izveden 15. oktobra 1940. Takrat je London napadlo okrog 400 nemških letal.

Visoko priznanje italijanskemu ekspedicijskemu zboru

Posebno povelje generala v. Mackensena, v katerem izraža zahvalo in priznanje italijanskemu zboru za odlično sodelovanje in dosežene uspehe

Z ukrajinske fronte, 3. okt. s. Konjeniški general von Mackensen, ki mu je bil doslej podrejen tudi italijanski ekspedicijski zbor je izdal večerj naslednje dnevno povelje:

Kraljevi italijanski ekspedicijski zbor se danes izloči s področja mojega poveljstva, kar zelo obžalujem. Izkoristim pa to priliko, da izrazim zboru in posebno njegovemu poveljniku svojo zahvalo za njegovo uspešno sodelovanje. Vsi moji načrti in vse moje odredbe so naleteli na popolno razumevanje pri njem in so bile takoj izvršene. Vedno sem občudoval navdušeni vzgled divizije »Torino«. Sedaj imam priliko, da izrazim inženjerskim oddelkom svojo posebno pohvalo. Želim kraljevemu italijanskemu

ekspedicijskemu zboru tudi v bodoče enake uspehe, kakor jih je dosegel v okviru skupine von Mackensen.

Von Mackensen je še posebej pohvalil inženjerske oddelke italijanskega ekspedicijskega zboru takole: S svojega opazovališča sem videl, kako sijajno so se držali inženjerji italijanskega ekspedicijskega zboru v Rusiji. Dovršili so pontonski most pri Dnjepropetrovsku sredi hudega streljanja topništva. Niso se pustili premotiti niti za trenutek in niti za hip niso prekinili dela. Z uspehom je bila gradnja mostu dovršena. Italijanskim inženjerskim oddelkom izražam posebno pohvalo spričo njihovega zgledega zadržanja.

Angleži napadajo samo bolnišnice

Z bojišča, 3. okt. s. Ponovno je že bilo govora o tem, kako angleško letalstvo bombardira italijanske bolnišnice. Sedaj postaja že očitno, da angleške letalske sile naravnost iščejo bolnišnične naprave. Skoraj ne mine dan, da ne bi bila v enem ali drugem kraju napadena kakšna italijanska bolnišnica.

V nekaj dneh so angleška letala z bombami zadela naslednje bolnišnice: bolnici v Barci in Bardiji in vojno bolnico v bližini fronte pri Sollumu. Pri napadu na bolnico v Barci so se angleška letala spustila prav

nizko nad zemljo in so ob svetlobi osvetljevalnih raket obstreljevala s strojnimi zdravilišči in bolnišnicami.

V Bardiji so bombardirali bolnico ob bellem dnevu. Isto velja tudi za druge manjše dolej napadene bolnišnice.

V noči na 1. oktober so Angleži bombardirali bolnišnice v Tripolisu in Gebelu. Prav ti bolnišnici sta popolnoma izolirani od drugih poslopij, tako da jih je dejansko mogoče le namenoma napasti. Tudi ti dve bolnišnici sta bili obeleženi z znaki Rdečega križa na strehi in na stranskih stenah. Tako na dvorišču bolnice v Barci kakor na bolnicah v Tripolisu in Gebelu so vihrale še posebej velike zastave z Rdečim križem.

Toda očitno vse to angleških bombnikov ni zadržalo, marveč so jih nasprotno znamenja Rdečega križa celo privlačevala. Kakšni so mogli biti razlogi, da se angleške letalske sile spuščajo v napade na bolnišnice? Kaj menijo s tem doseči? Težko je odgovoriti na ti vprašanji, ugotoviti pa je treba, da postajajo angleški letalski napadi na bolnišnice zmerom bolj pogosti, da postajajo zmerom bolj sistematični, da Angleži od dne do dne dokazujejo, da se nič ne ozirajo na humanitarne načela vojevanja in da vedno znova dokazujejo, da niso vredni, da bi jih šteli med civilizirane sile.

L'Alto Commissario dal Duce

La soddisfacente situazione politica, economica e sociale nella provincia di Lubiana

Roma, 3. ottobre. Il Duce ha ricevuto l'Alto Commissario di Lubiana, Eec. Grazioli, il quale gli ha riferito sulla situazione della nuova provincia italiana, sotto gli aspetti politici, economici e sociali, situazione che è risultata soddisfacente. L'Alto Commissario ha poi ragguagliato il Duce sulla organizzazione della Fiera di Lubiana, alla prossima inaugurazione alla quale parteciperà, in rappresentanza del governo, il Ministro delle corporazioni.

Visoki Komisar pri Duceju

Zadovoljiv politični, gospodarski in socialni položaj v Ljubljanski pokrajini

RIM, 2. okt. s. Duce je sprejel Visokega Komisarja iz Ljubljane eksc. Grazioli, ki mu je poročal o položaju v novi italijanski pokrajini, predvsem s političnih, gospodarskih in socialnih vidikov, s katerih vseh je zadovoljiva. Visoki Komisar je nato poročal Duceju o organizaciji Ljubljanskega Velesejma in o bližnji otvoritvi, ki se je bo kot zastopnik vlade udeležil minister za korporacije.

Un'attacco aereo contro Cipro

Un tentativo nemico in Africa orientale frustrato in un campo minato e dal fuoco di artiglieria — Tre aerei nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 2 ottobre il seguente bollettino di guerra n. 497:

In Africa settentrionale, presso la costa Cirenaica, velivoli tedeschi hanno mitragliato e costretto ad ammarare un Blenheim che è successivamente affondato. Altri aerei tedeschi hanno, in più riprese, attaccato obiettivi militari della piazza di Tobruk.

Il nemico ha compiuto incursioni su Bengasi, causando danni a edifici e su alcuni villaggi del Gabel cirenaico, ove è stato colpito un ospedale da campo. Altri velivoli britannici hanno bombardato Tripoli:

sono stati danneggiati alcuni edifici privati e l'ospedale coloniale.

Nell'Africa orientale, nella zona di Gondar, un reparto nemico ha tentato di avvicinarsi alle nostre posizioni: è stato arrestato con notevoli perdite da un nostro campo minato e disperso dal fuoco di artiglieria. Aerei nemici hanno sorvolato e spezzonato un nostro caposaldo provocando lievi danni a materiali.

Nostri velivoli hanno bombardato nella notte sul 2 l'aeroporto di Nicosia (Cipro). Nel Canale di Sicilia sette nostri velivoli da caccia hanno attaccato una formazione di otto Hurricane abbattendone due.

Letalski napad na Ciper

V vzhodni Afriki se je sovražni napad ponesrečil na minskem polju in spričo topniškega ognja — Tri sovražna letala sestreljena

Glavni stan Oboroženih sil je objavil dne 2. okt. naslednje vojno poročilo št. 487:

V severni Afriki so nemška letala v bližini cirenske obale s strojnimi obstreljevalci ter prisilila eno letalo tipa Blenheim, da se je spustilo na morje, kjer je bilo kasneje potopljeno. Druga nemška letala se v več poletih napadle vojaške cilje v Tobruku.

Sovražnik je izvršil polet nad Bengazi ter povzročil škodo na poslopjih ter nad nekatere vasi v cirenskem pogorju, kjer je bila zadeta neka vojna bolnišnica. Druga britanska letala so metala bombe na Tripoli. Poškodovanih je bilo nekaj zasebnih poslopij in kolonijiska bolnišnica.

V vzhodni Afriki se je v odseku Gondarja skušal sovražni oddelek približati našim postojankam. Ustavilo ga je naše minsko polje, nakaar ga je topniški ogenj razpršil. Sovražnik je utrpel znatne izgube.

Sovražna letala so priletela nad neko našo utrdbo ter so z rušilnimi bombami povzročila lažjo gmožno škodo.

Naša letala so v noči na 2. t. m. bombardirala letališče v Nikoziji na Cipru. V Sicilijskem prelivu je 7 naših lovskih letal napadlo sovražno skupino 8 Hurricane, izmed katerih sta bila dva sestreljena.

Z operacijskega področja, 3. okt. s. Italijansko lovsko letalstvo se je znova sijaj-

no uveljavilo v borbi proti sovražnim letalskim silam. Dodalo je že doslej doseženim uspehom nov uspeh, ki ga je doseglo 30. septembra v bližini Rta Scaramia na Siciliji. V Sicilijskem Kanalu, približno 50 km od Podzalla, je skupina lovcev, sestavljena iz 7 letal, opazila 8 sovražnih lovskih letal tipa Hurricane, ki so križarila nad Kanalom. Nemudno je prišlo do spopada, pa čeprav je bil sovražnik močnejši po številu in v boljši kondiciji. Vsa sovražna letala so bila uspešno obstreljevana s strojnimi in dve izmed njih sta bila sestreljena. Nadaljnji dve so italijanski letalski opazili, kako sta se umaknili iz borbe pred hudimi poškodbami. Verjetno je, da se nista vrnila na svoje oporišče na Malti. Italijanska letala so se vsa nepoškodovano vrnila na svoja oporišča.

Konvoj iz Gibraltarja

Tanger, 3. okt. s. Iz Gibraltarja poročajo, da je krenil iz Gibraltarja večji konvoj proti južnemu Atlantskemu oceanu. Konvoj se je sestavljal v Gibraltarju v času, ko je angleško vojno brodogradništvo v Sicilijskem kanalu doživelo velik uspeh. Konvoj bi moral slediti brodogradništvu po Sredozemskem morju na vzhod. Večerj okrog 13. je del konvoja, sestavljen iz velike petrolejske ladje in nekaj rušilcev ter pomožnih vojnih ladij, plul skozi Gibraltarsko ožino.

Sestanek pokrajinskih zveznih tajnikov Obširno poročilo in smernice Tajnika stranke za nadaljnje delovanje strankinih organizacij

Rim, 3. okt. s. V Liktorski palači so se večerj sestali pokrajinski zvezni tajniki iz vseh italijanskih pokrajin, člani nacionalnega direktorija in inspektorji fašistične stranke. Tajnik stranke je na tem zborovanju podal poročilo o delovanju stranke. Reasumiral je poslovanje strankinih organov, posebno glede na specialna vprašanja, ki so se v zadnjem času pojavila na političnem, gospodarskem in socialnem področju. Opozoril je na učinkovito in navdušeno delovanje pokrajinskih in krajevnih fašističnih pravkov, ki delujejo v neposrednem stiku z velikimi organiziranimi množicami stranke in z vsem narodom. Tajnik stranke je obširno pojasnil pomen ukrepov, ki jih je izdala vlada ob priliki svoje zadnje seje in še posebej glede na naloge in funkcije, ki jih bo morala opraviti pri izvajanju teh ukrepov fašistična stranka. Opozoril je tudi na važne odredbe, ki se nanašajo na ureditev potrošnje in oskrbe prebivalstva. Ti ukrepi se bodo izvajali strogo in pravično. Stranka bo po nalogu Duceja v tem pogledu še bolj utrdila svoje nepopustljivo nadzorstvo, tako da se bo zahteva časa enake omejitve za vse strogo izpolnila. Fašistični zvezni tajniki so soglasno izrazili Tajniku stranke svoje prepričanje, da bo narod, ki se bori in dela, znal podati Duceju, kakor vedno, popoln dokaz zvestobe in zavesti v potrditev svoje trdne volje za zmag.

no, da je fašistična stranka po nalogu vrhovnega obrambnega odbora poskrbela za organizacijo nacionalnega centra, 94 pokrajinskih centrov in 7.340 krajevnih centrov za nabore ob priliki civilne mobilizacije. Organizacija, ki bo urodila vsa vprašanja v zvezi z vpoklici pod orožje, proučuje sedaj tudi probleme, ki se tičejo civilne mobilizacije državljanov v vojnem času. Rezultati, ki so bili doseženi do 31. avgusta, kažejo: 6.698.526 nabornikov, 1.587.098 prostovoljcev, 100.368 izvežanih delavcev in 73.675 delavcev, ki so bili dodeljeni posameznim ustanovam na njihove lastne zahteve.

Fašistični odredbeni list je objavil tudi naslednje opozorilo: Treba je opustiti obsežne slik Tajnika fašistične stranke v prostorih fašističnih in podrejanih organizacij, ker je vodja Stranke Duce in zaradi tega slika Tajnika ne more imeti nikakega pomena, ne vzbuditi kako zanimanje.

Duce sprejel generala Birolia

Rim, 3. okt. s. Duce je sprejel armijskega generala Pirzia Birolia, poveljnika čet v Albaniji in vojaškega guvernerja Črne gore, ki mu je obširno poročal o položaju. Duce je pohvalil generala Pirzia Birolia in mu dal oportuna navodila glede njegove nadaljnje delovanja v Albaniji in Črni gori.

Konferenca v Moskvi

Komunike je značilen po tem, da ne pove nič točnega

Rim, 3. okt. s. Konferenca v Moskvi, ki se je je udeležil tudi Stalin, se je zaključila z običajnim komunikacijem, ki je bistveno značilen po tem, da ničesar točnega ne pove. Ameriška, angleška in ruska vlada so smatrale za potrebno, da v njem podajo splošne ugotovitve. »Skoraj vsem zahtevam Rusije«, pravi komunikacija, »bo ugodeno«. Torej vendarle ne vsem. Ta omejitev, ki so jo hoteli posebej izraziti v dokumentu, s katerim so hotele omenjene tri vlade po-

dati dokaz svojega popolnega medsebojnega sporazuma, je nedvomno velikega pomena. Nekoliko smešna je izjava, ki jo je podal Molotov v imenu boljše vizma, da sta namreč glavna predstavnika superkapitalizma Churchill in Roosevelt največja državnik modernega sveta. Vključitev ruske vlade med velike idealne sile, ki se bore za neodvisnost civiliziranega sveta, bo nedvomno prav tako sprejeta z ironijo po vsem svetu.

Dopolnilne določbe in pravilnik za izvrševanje naredb z dne 11. septembra 1941-XIX št. 97 o ukrepih za zaščito javnega reda

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svojo naredbo z dne 11. septembra 1941-XIX št. 97 o ukrepih za zaščito javnega reda odloča:

Clen 1. Ovdabe o kaznivih dejanjih iz naredb z dne 11. septembra 1941-XIX št. 97 se vlagajo v uradu javnega tožilca pri izrednem sodišču iz člena 4 naredb.

Clen 2. Javni tožilec povzroči, ko opravi, če treba, potrebne preiskovalne poizvedbe in ob kratkem zasliši obdolženca, da se sestavi izredno sodišče po drugem odstavku člena 4. naredb z dne 11. septembra 1941-XIX, št. 97, in postavi obdolženca z izdelano obtožnico pred izredno sodišče.

Predsednik določi kraj, dan in uro razprave in odredi prihod obdolženca, pri čemer izvedenec.

Clen 3. Če si obdolženec ne izbere branilca sam, mu ga imenuje predsednik preden se prične razprava.

Oškodovanec in priče se smejo pozivati tudi ustno po sodnem uradniku ali organu sodne policije.

Javni tožilec, oškodovanec in obdolženec smejo sami privedi priče k sodišču. O njih pripustitvi odloči sodišče.

Clen 4. Razpravljajo se samo dejanja, obsežna v obtožnici.

Naroki so javni. Predsednik pa sme odrediti tudi uradoma, da razprava ni javna ali omejit pristop k razpravi na določeno število oseb.

Priprti obdolženec prisostvuje naroku osebno prosto, če niso potrebni varnostni ukrepi, da se prepreči njegov pobeg ali nasilje.

Ce hoče prisostvovati in ni zakonitega razloga za njegovo odsotnost, odredi predsednik, naj se postopa kakor da je navzoč. V takem primeru kakor tudi ob kontumacu zastopa obdolženca polnoveljavo branilec.

Isto velja, če obdolženec kadar koli med narokom pobege.

Clen 5. Če je treba obdolženca predstaviti radi spoznavne ali sooditi, odredi predsednik v primeru četrtega odstavka prednjega člena 4, da se privede obdolženec k naroku po organih javne varnosti.

Clen 6. Po predhodni ugotovitvi, da so stranke navzoče, proglasi predsednik, da se razprava začne.

Razpravo vodi predsednik, ki opozarja in opominja, zapre, izpušča in zaslišuje, zatre grožnje in nedopustno odbojnost ali neodobrovanje, prepove sugestivna ali neumestna vprašanja, ravna in umerja razpravljajoče in izreka ukore, ki se mu zdijo potrebni zoper vsak izred v podporo obtožbe ali obrambe.

Clen 7. Razprava se začne s tem, da se prebere obtožnica.

Vmesna ali predhodna vprašanja se morajo takoj nato obravnavati in o njih odločiti, ker so sicer nedopustna, in če se po odločenih ukrepih razprava mora nadaljevati, prične predsednik zasliševati in sprejemati dokaze.

Clen 8. Ko predsednik izpraša obdolženca o njegovih osebnih podatkih, mu razloži v jasni obliki dejanje, katerega je obdolžen in okolnosti tega in ga pozove, naj se zagovarja in navede vse drugo, kar misli da je koristno za njegovo obrambo.

Ce obdolženec noče odgovorjati, se to v zapisniku omeni in razprava nadaljuje.

Clen 9. Če je več obdolžencev, jih predsednik lahko zasliši vsakega vprico drugih ali pa vsakega posebej, odstranivši po prej drugo.

V slednjem primeru mora predsednik ob kratkem obvestiti vsakega obdolženca o tem, kar se je zgodilo ob njegovi odsotnosti.

Clen 10. Med razpravo ima obdolženec pravico izjavljati kar misli da je umestno, da se to ne nanaša na njegovo obrambo. Predsednik prepreči vsako izmikanje obdolženca in ga odstrani od naroka, če bi v tem vtrajal. V takem primeru se uporabi določba četrtega odstavka gornjega člena 4.

Obdolženec ima med razpravo tudi pravico posvetovati se s svojim branilcem, razen med zasliševanjem ali preden odgovori na postavljena vprašanja.

Clen 11. Ko je obdolženec zaslišan, izpraša predsednik oškodovanca in zasliši nato priče po vrsti, kakor se mu vidi najbolj umestno.

Preden ne izpove, ne sme nobena priča biti v stiku s strankami ali branilci, niti prisostvovati zaslišanju drugih prič, kakor tudi ne gledati ali poslušati kar se godi na razpravi ali sicer biti obveščena o tem.

Preden začne izpraševati posamezno pričo, tudi če je hkrati oškodovanec ali ova-ditelj, jo predsednik zapreže po predhodni opozoritvi na moralni pomen tega dejanja, na versko obveznost, ki jo s tem prevzame pred Bogom in na kazni, ki so določene za krivo pričevanje pred sodiščem.

Priče se zaprežejo vsaka sproti takoj, ko pristopijo k zaslišanju.

Predsednik zapreže vsako pričo po temle besedilu:

»Zavedajoči se odgovornosti, katero prevzimate s prisego pred Bogom in pred ljudmi, prisegate, da boste govorili samo resnico in nič drugega nego resnico.«

Priča odgovori: »Prisegam.«

Kdor še ni spolnil 14 let starosti, se ne zapreže.

Clen 12. Kot priče se ne morejo zaslišati:

Osebe, ki so obdolžene istega kaznivega dejanja ali dejanja, ki je s tem v zvezi, tudi če so bile oprešene ali obsojene, razen če so bile sodno oprešene, češ da dejanja niso storile.

Clen 13. Najbližji sorodniki obdolženca ali osebe, ki je soobdolžena istega dejanja, lahko odklonijo izpoved, razen če je bilo kaznivo dejanje storjeno v škodo drugega najbližjega sorodnika obdolženca ali katerega soobdolženca in se drugače ne more dobiti ali dopolniti dokaz za dejanje ali za njegove okolnosti.

Predsednik mora opozoriti te osebe na njih pravico, da smejo odkloniti izpoved. Tako opozoritev se zabeleži v zapisniku.

Clen 14. Pričati niso dolžni:

1. duhovne osebe katoliške vere ali v pokrajini priznane veroizpovedi o tem, kar jim je bilo zaupano ali znane veroizpovedi o tem, kar jim je bilo zaupano ali kar so doznale v svoji službi;

2. javni predstavniki, javni uradniki in

nameščenci v javni službi o tem, kar so doznali uradoma in kar mora ostati tajno.

Clen 15. Priče se morajo zasliševati o določenih dejstvih. Ne smejo pa izrekat mnenja in tudi ne pričati po vesteh, ki krožijo v javnosti.

Clen 16. Če se med razpravo izkaže, da je treba zaslišati izvedenca, ga predsednik imenuje. Izvedenec se takoj pozove na razpravo in mora po zaprsegi na isti razpravi oddati svoje mnenje.

Predsednik zapreže izvedenca po temle besedilu:

»Zavedajoči se odgovornosti, katero prevzimate s prisego pred Bogom in pred ljudmi, prisegate, da boste v raziskavah, ki se vam poverjajo, postopali pravilno in vestno, brez drugega namena kakor da se spozna resnica.«

Izvedenec odgovori: »Prisegam.«

Ce se to ne da tako izvesti in sodišče misli, da ne more izreči sodbe brez izvedenskega mnenja, odredi, da se razprava odloži in odstopi spise javnemu tožilcu za preiskavo tega primera. Izvedenec odda v roku, ki mu ga je določilo sodišče, izvedensko poročilo javnemu tožilcu, ki ga zapreže po gornjem besedilu.

Izvedensko mnenje pošlje javni tožilec s spisi vred zapisnikarju sodišča in se odredi nadaljevanje razprave po zadnjem odstavku člena 2.

Clen 17. Izvedenec se lahko pozove tudi ustno po sodnem uradniku ali organu sodne policije.

Izvedencu se postavijo vprašanja, ki jih sodišče smatra za umestna.

Clen 18. Če je to za ugotovitev resnice potrebno, more odrediti sodišče tudi uradoma svoj ogled na kraju, kjer se je storilo kaznivo dejanje.

Izd krajevnega oglada se zabeleži v razpravnem zapisniku.

Clen 19. Za tolmačenje spisa, ki ni sestavljen v italijanskem jeziku, imenuje predsednik tolmača.

Predsednik imenuje tolmača, če oseba, ki hoče oddati izjavo ali pričati, ne zna italijanskega jezika.

Tolmač se pozove lahko tudi po sodnem uradniku ali po organu sodne policije.

Tolmač se zapreže po temle besedilu:

»Zavedajoči se odgovornosti, katero prevzimate s prisego pred Bogom in pred ljudmi, prisegate, da boste izvršili svojo službo pravilno in vestno, brez drugega namena kakor da se spozna resnica.«

Tolmač odgovori: »Prisegam.«

Clen 20. Listine, corpora delicti in vse druge stvari, ki utegnejo rabiti v dokaz krivde ali v obrambo, se morajo pokazati strankam in pričam s pozivom, naj se izjavijo, če je to potrebno, da li jih spoznajo.

Pokaz in izjave o tem se zabeleži v razpravnem zapisniku.

Clen 21. Po dokončanem dokaznem postopku, izreče javni tožilec svoj obtožni govor.

Nato govori branilec.

Obdolžencu in branilcu gre zadnja beseda, če jo zahtevata.

Po končanih govorih izreče predsednik razpravo za končano.

Clen 22. O sodbi se sklepa v posvetovalnici.

Sodba obsega:

1. uvod: »Na podstavi pooblastila, podeljenega od Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino« in navedbo sodišča, ki jo izreka;

2. osebne podatke obdolženca ali kar more sicer ugotoviti njegovo istovetnost;

3. navedbo dejanja in okolnosti, ki so predmet obdolžitve;

4. zgoščeno navedbo razlogov v dejanskem in pravnem oziru, na katere se opira sodba;

5. navedbo členov uporabljenih predpisov;

6. izrek sodbe;

7. dan in podpis sodnikov, ki so sodbo sklenili in zapisnikarja.

Ce zaradi zadržka, nastalega po razglasitvi sodbe, kateri izmed sodnikov le-te ne more podpisati, se to pred podpisom drugih sodnikov zabeleži.

Clen 23. Smrtna obsodba se sme izreči samo z vsemi glasovi. V nasprotnem primeru se obdolženec odpravi pred pristojno redno kazensko oblastjo.

Zoper sodbe izrednega sodišča ni pravnege leka, če pa se vendarle vloži, ne odloži izvršitve sodbe.

Ce obsojenec še ni spolnil 18 let starosti, smrti sodišče spreminiti smrtno kazn v kazn na prostosti na ne manj ko 20 let zaporne kazni.

Smrtna obsodba se ne sme izvršiti na osebah ženskih in hudo bolnih obsojenecih. V teh primerih se izvršitev odloži in se sodba obsojencu ne priobči. Odložitev odredi Visoki Komisar.

Clen 24. Kadar je treba izvršiti smrtno obsodbo, jo sporoči javni tožilec nujno Visokemu Komisarju.

Ce Visoki Komisar misli, da ni spremeniti smrtne k. ni v zaporno kazn, ukrene javni tožilec vse, česar je treba, da se sodba izvrši.

Izvršitvi prisostvujejo predsednik sodišča, zastopnik javnega tožilca z zapisnikarjem, zdravnik, ki ga določi javni tožilec in duhovni veroizpovednik, ki ji pripada obsojenec, če ga ta zahteva.

Zapisnikar spise zapisnik, v katerem se navedene tudi ura izvršitve in v katerega je sprejeta tudi zdravnikova izjava, da je ugotovil obsojenčovo smrt.

Izvršitev kazni potrdi zapisnikar na koncu izvršitve smrtne obsodbe.

Clen 25. V primeru iz drugega odstavka člena 5. naredb z dne 11. septembra 1941-XIX, št. 97, se odstopijo spisi pristojnemu rednemu kazenskem oblastvu po uradu javnega tožilca, omenjenem v čl. 1.

Clen 26. Spisi o kazenskih postopkih, končanih s smrtno obsodbo, se hranijo v arhivu urada, omenjenega v členu 7.

Clen 27. Stroški kazenskega postopanja in izvršitve kazni obremenjuje Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino.

Clen 28. Ta odločba stopt v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki Komisar Emilio Graziosi

DNEVNE VESTI

— **Bogo Leskovic, tenor gledališča v Badenu.** Ugledni slovenski čelist in skladatelj Bogo Leskovic se je pred nekaj leti posvetil še pevski umetnosti. Postal je odličen gojenec izvrstne pevске šole ga. Rado Danieli, ki je umetniško izoblikovala te vrste naših pevskih talentov: Anton Dermota, Mezetova, Fratrikova, Smerokljeva, Kušjeva, nekaj mesecev tudi Jože Gostič, so bili gojenci te pevске pedagogije. Bogo Leskovic je angažiran kot tenorist solist pri mestnem gledališču v Badenu pri Dunaju, kjer nastopa v operi. Tekom nove sezone je pel in igral v partijah Rossinija v »Veseli vdovci« drugoga tujca v »Vetter aus Dingsda«, Šandorja Zapoljo v »Kjer poje škrlanček« in zdaj Alfreda v »Netopirju«. Kritike ga hvalijo kot uspešno novo pridobitev gledališča in se laskavo izražajo o toploti in mehko bi glaslu. Leskovic je prejel lani odlično pedagoško sprečevalo kot gojenec in končno asistent gospe Rado Danieli; takoj po absolviranju pevске šole je imel več ponudb za angažma, a se je odločil za Baden zaradi bližine Dunaja, ker je želel ostati glasovno vsaj še leto dni pod nadzorstvom svoje učiteljice ter se obenem na badenskem odru praktično čim bolj izvežbati v igralskem pogledu. Tako je zopet Slovenec začel svojo pevsko pot v tujini.

— **Pridelek tržške občine na »vojnih vrtovih«.** V smislu splošne akcije, da je treba izkoristiti vsako razpoložljivo ped zemlje in pridelati čim več živeža, je tržška mestna občina v svoji režiji v ta namen izrabila tudi zemljo večine tržških parkov in drugih cvetličnih nasadov. Delo na teh »vojnih vrtovih«, kakor jih imenujejo, se je obneslo, kajti količine pridelkov, ki so jih pobrali do sredine preteklega meseca, so precejšen donesek k skupnim naporom. Občina je pridelala doslej 33.97 stotov krompirja, 97.50 kg fižola, 17.90 semen sončnic, korenja 4.50 kg, ricinusovega semena 10.90 kg in spinacle 4 kg. Razen tega so pridelali bučnic, radiča, rdeče pese, paradiznikov, graha, zelja, čebule in česna v manjših količinah.

— **Italijanski film na slovaškem filmskem trgu.** Sporazum med italijansko filmsko produkcijo in slovaškimi konzumenti prinaša italijanskemu filmu lep uspeh. Med tem ko je bilo preteklo leto na Slovaškem predvajanih samo 10 italijanskih filmov, so si zastopniki slovaških kinematografov zagotovili letos 30 celovečernih filmov in več krajših.

— **Hrvatsko bolgarska trgovinska pogodba.** Po 10 dni trajajočih pogajanjih v Zagrebu je bila med Hrvatsko in Bolgarijo podpisana trgovinska pogodba. Sporazum je bil dosežen v obliki kompezacijske pogodbe. Sklenjena je bila tudi plačilna pogodba, v kateri je med drugimi določila, da smejo na Hrvatskem živeči bolgarski vrtnarji svoje prihranke poslati v domovino. Obenem so bila urejena državna finančna vprašanja in zahteve hrvatskih državljanov, ki so doma iz severnih delov bolgarske Makedonije ali ki tam bivajo. V gospodarski pogodbi so urejena tudi vprašanja bolgarsko-tranzitne trgovine ter poštnega in brzojavnega prometa. Tudi položaj hrvatskih bank in industrijskih podjetij v Bolgariji je bil urejen. Za podlago

medsebojnih obračunov je bil določen sedanji uradni tečaj. Bolgarska delegacija je opozorila Hrvatsko, da pri gospodarskih sporazumih s Hrvatsko ne gre za pravo trgovinsko pogodbo, temveč samo za ureditev najvažnejših vprašanj, izvirajočih iz gospodarskega sodelovanja obeh prijateljskih narodov.

— **Pred imenovanjem novih ustaških funkcionarjev.** Glavni krilnik poglavnika Blaž Lorković, brat zunanjega ministra je izjavil dopisniku »Hrvatskega Naroda«, da bodo po imenovanju novih okrožnih vodij ustaškega pokreta kmalu imenovani tudi drugi funkcionarji. Nedavno imenovani okrožni vodje bodo predlagali kdo naj bo imenovan za ustaškega funkcionarja v posameznih krajih.

— **Ureditve prometa z jugovzhodom.** 25. septembra se je prišla v Budimpešti konferenca o ureditvi potniškega, prtljažnega in ekspresnega prometa med Rumunijo in Hrvatsko preko Madžarske.

— **Ponesrečen atentat.** V cementni tovarni Croatia v Podsedu je bil 12. septembra poskušan atentat z razstrelivom, ki se pa ni posrečil. Oblasti so razpisale 20.000 kn nagrade za izsleditev krivcev.

— **Nova disciplina na hrvatskih srednjih šolah.** Hrvatsko prosvetno ministrstvo je izdalo naredbo o novi šolski disciplini na hrvatskih srednjih šolah.

— **Pridevanje soje v Bosni.** Ker so pridelali letos v severnih delih Bosne precej soje, jo hočejo prihodnje leto posejati še več, da bo pridelek še večji.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave: danes ob 16. in 19. uri;
KINO UNION TELEFON 22-21
Graf v sin
Film, iz katerega veje svež zrak plodnih polja, zelenih gozdov in visokih planin ter globoka ljubezen do obojevanje žene...
Amedeo Nazari, Lilla Silvi, Elena Altieri
KINO MATICA TELEFON 22-41
Premiera pravkar izdelanega filma
Luč v temi
Alida Valli, F. Giachetti, C. Campanini,
Zgodba o ljubezni mladega inženjerja, ki oslepi, a mu medicinska znanost vrne vid
— in ljubljeno dekle.

— **Potniški promet med Madžarsko in Hrvatsko.** Med Hrvatsko in Madžarsko še ni nobene pogodbe o potniškem plačilnem prometu. Da se uredi to vprašanje sta se budimpeštanska Eskompta in menjalna banka ter zagrebška Mestna hranilnica sporazumeli izdati in sprejati medsebojni potniški ček.

— **Podražitev sladkorja.** Na soglasni predlog tržnega medministrskega odbora se s 1. oktobrom poviša cena sladkorja na debelo in na drobno za 0.50 lir na kilogram. Pristojni ministri bodo določili, kako se bo ta povišek dodelil posameznim kategorijam trgovcev in producentov.

— **Službenega lista.** »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 79, z dne 1. oktobra objavlja določbe o inspekciji dela in dopolnilne določbe ter pravilnik za izvrševanje naredb z dne 11. septembra 1941-XIX, št. 97, o ukrepih za zaščito javnega reda.

— **Nov sodni tolmač.** Za stalno zaprežnega sodnega tolmača za italijanski in nemški jezik pri okrožnem sodišču v Ljubljani je imenovan dr. Josip Gruden.

— **Dunajski velesejem.** Je bil v nedeljo zaključen. V osmih dneh, ko je bil odprt, ga je obiskalo 420.000 ljudi, za 80.000 več, kakor je znašal obisk na spomladanskem velesejmu. Med obiskovalci je bilo 6000 inozemcev. Na velesejmu je razstavilo okrog 2200 trdk. Po poročilih nemških listov so kupcijski zaključki zelo ugodni.

— **Železniški promet v Banatu.** Kljub legi med dvema rekama, ki sta bili ob zadnji vojni najbolj prizadeti (porušeni mostovi na Donavi in Tisi), je Banat docela obnovil železniške zveze na vse strani. Zda je Banat spet zvezan z inozemstvom in zaledem po železnici in rečni plovbi. Posebno živahen je promet z vlačici med Smederevom in Kovinom. Obe mesti imata železnico speljano do Donave. Blagovni promet se gladko razvija, da krije vse potrebe in zahteve teh pokrajin. Dve železniški progi iz Banata vodita preko Moravice v Rumunijo in preko Velike Kikinde na Madžarsko.

— **Zrtev granate.** Pogosti primeri nesreč z vojaškim razstrelivom, ki pride nevesčim ljudem v roke, narekujejo sicer skrajno previdnost prebivalstva, vendar jih noče biti ne konca ne kraja. Pred dnevi je postal žrtev takšne ne previdnosti 48 letni posestnik Anton Bric iz Raven pri Drežnici pod Krmom. Našel je nekeje nerazstreljeno granato, a ko jo je ogledoval, se je razpočila in ga na mestu ubila. Smrt skrbnega rodbinskega očeta, ki zapušta 4 otroke, obžalujejo vsi, ki so ga poznali.

— **Normalizacija lesne trgovine na Hrvatskem.** Po nenadnem zastanku, ki ga je povzročila vojna, se sedaj hrvatski lesni trg ponovno oživlja in normalizira. V gozdovih so se delavci zopet lotili svojega dela, podirajo drevesa, jih prevažajo na žage in tiste žage, ki niso utrpelje velike škode, so že v polnem obratu. Notranji lesni trg je že precej razgiban, posebno ker popravi vojne škode zahteva večje količine lesa. Pripravljajo se pa tudi že večje količine lesa za izvoz na italijanski trg.

Iz Ljubljane

— **Ribja trg.** Morskih rib je bilo danes malo na trgu. Ribolov je bil zadnje dni zelo slab zaradi neugodnega vremena. Na prodaj so bile ocaje po 16 L kg, in girice ter papaline po 12 L. Drugih morskih rib ni prispelo v Ljubljano. Med rečnimi ribami so bile naprodaj ščuke in linji po 18 do 20 L kg. Na izbiro je bilo rakov, ki so prispeli iz Loza in Cerknice. Prodajali so jih po 1 do 3 L, glede na velikost.

— **K Sv. Treh kraljev nad Vrhniko** je zanimiv in lep izlet. Ž železniške postaje Vrhnika je treba najprej v Podlipsko dolino s prikupljivo vasio Podlipa v zgornjem koncu doline. Sredi vasi stoji na okroglem gričku cerkev s postavnim starim zvonom. Pot vodi dalje v vasico Smrečje 731 m z mično cerkvico in daljnjim lepo odprtim razgledom. Običajna pot gre nato čez Pilo, to je kmetija med Račvo in Hlevnim vrhom; krasen je pogled s te točke na La-vrovec, Sv. Tri kralje in vso južno pod tem vrhom razgrnjeno mikavno pokrajino s Hlevnim vrhom in Rovtami. Z vrha Sv. Treh kraljev je priporočljiv povratek do

Bradeškove bajte, od tod v vas Hlevni vrh do mlina Popit in v Rovte (okrog ene ure hoda). Iz Rovt vodi pot mimo Grabrove do Petkovca in od tod v Log ter po cesti v Logatec — cca 4 ure hoda.

— **Ij Slovenske narodne noše** se zberejo pri otvoritvi velesejma pri paviljonu Ljubljanske pokrajine (I — na desni strani pri vhodu). Udeležba naj bo čim večja, da se pokaže lepota naših narodnih noš. Vstopnine za narodne noše ni.

— **Ij Opozorilo železniškim upokojencem.** Izvedeli smo, da bo Direkcija železnice v Ljubljani razpisala v prihodnjih dneh prijave za prejemanje drag. doklad. Opozorjajo se vsi upokojenci, provizionisti in milošinarji, da dvignejo te nove prijave na postajah, na katerih so v evidenci in kjer dode tudi potrebna pojasnila. Le upokojenci na področju mesta Ljubljane prejmejo iste samo na postaji Ljubljana — računsko pisarna. Vsi upokojenci naj vrnejo te prijave čimprej, najkasneje pa do 31. oktobra t. l. edinicam, pri katerih so jih dvignili. Društvo železniških upokojencev v Ljubljani.

— **Ij Razpis nagrade.** 30. septembra zjutraj okrog pol osme sta dva sicer neznana, po opisu pa dobro znana okrog 30letna moška naložila na Suštarjevi parni žagi ob Ižanski cesti na štirikolesni ročni mizar-ski voziček okrog 1 kub. meter 20 mm desk 4 m dolgih in jih odpeljala proti mestu. Zasledovana sta bila tudi še v mestu, ko sta deske peljala. Kdor ju zasledil in javi, dobi nagrado 100 do 200 lir.

— **Ij Novo pevsko šolo** je uvedla letos Slo-gina glasbena šola za one, ki ne žele ali ne morejo obiskovati običajnega pouka so-lopečja. Šola bo obravnavala snov solopevskega pouka na lahko dostopen in poljuden način v malih skupinah. Predmet je pri-kladen zlasti za člane pevskih zborov, ki se žele temeljitje izobraziti v petju, pa tudi pevsem začetnikom od odlično služil. Vpisovanje je vsak dan v Slogini šolski pisarni, Pražakova ul. 19. Ukovina je niz-ka.

— **Ij Seznam davčnih osnov trgovin** s steklom, porcelanom, steklarn, trgovin s perutnino, ribami, konji in živino, trgovin s stroji in vozili, trgovin z železjem in re-po ter raznih trgovin so tudi že razgrnjeni ter opozarjamo zainteresirane, naj si jih ogledajo pri vratarju in pritičju leve hiše ma-gistrata do 14. oktobra t. l.

— **Ij Žažiganje smeti na vrtovih** je jeseni posebno in koristno ter tudi v Ljubljani splošno v navadi. Pri večji množini ostan-kov raznih poljskih in vrtnih pridelkov pa nastane tako visok plamen z dimom, da grajski čuvaj ali bližnji stanovalci v skrbih pogosto po nepotrebnem alarmirajo gasilce. Zato je treba vsako žažiganje vrtnih in poljskih odpadkov prej ustmeno ali telefo-nično naznaniti mestnemu gasilskemu od-delku v Mestnem domu, tel. 44-44, ter na-tatno navesti kraj in čas žažiganja. Hkra-ti pa opozarjamo na previdnost pri tem de-lu, da ne nastane požar. Dolžnost naznanila je osnovana tudi s predpisi gasilskega reda za mesto Ljubljano, ki za kršitve določa tudi kazni.

— **Ij Na II. dekliški meščanski šoli** v Sp. Siski ne bomo začeli pouka 4. okt. oziroma 6. okt. Pričetek šole bo pravočasno javljen v časopisih. — Ravnateljstvo.

— **Ij Izlet SPD** v nedeljo, 5. oktobra k Sv. trem kraljem nad Vrhnik

Črnci v Zedinjenih državah

Po najnovejših podatkih živi v Zedinjenih državah Severne Amerike najmanj 17 milijonov črncev. Njih življenje je neprijetno slabše od življenja belcev; zelo so podvrženi raznim bolezenskim infekcijam, umirajo zgodaj in žive v senci bleska belcev. V največjem črnskem mestu New Yorku, kjer živi okoli 440.000 črncev, prevladuje med to raso strašna brezposelnost, ki dosega do 80 odst. odraslih moških in žensk. Letni delež umrlih za jetiko znaša 250 oseb na 10.000 ljudi, medtem ko dosega celokupna umrljivost New Yorka komaj 69 oseb na enako število ljudi. Po statističnih podatkih se je število črncev v Ameriki od leta 1790 dalje pomnožilo le za polovico toliko kolikor število belcev.

Organizacijsko so ameriški črnci povezani v dveh večjih organizacijah: v »Kongresu črncev«, ki predstavlja organizacijo vseh črncev in ki se po svojih levičarskih težnjah nagiblje v skrajno opozicijo, ter v starejši »Organizaciji za zaščito črncev«, ki zbira le njih srednji sloj. Ta je manj previdna in svoji politiki in odkrito podpira intervencionistično politiko. Le neznatna manjšina črncev je nasprotna vstopu Amerike v vojno in se bori za priznanje volilne pravice.

Ovčar pred 2000 leti

V killersberskem parku pri Stuttgartu je bila nedavno prirejena razstava, ki je prvič podala znanstveno urejen pregled vsega, kar se tiče psa ovčarja, tega štirinogega prijatelja in pomočnika človeka. Razstava je bila prirejena v okviru VI. vse-nemške razstave psov vseh ras in z njo je ob enem prvič stopil pred javnost stuttgartski inštitut za znanstveno raziskovanje psov. Posebno pozornost je vzbujal na razstavi okostnjak psa, ki je živel pred približno 2.000 leti na ozemlju sedanje Nemčije. Manjkajoči del okostnjaka je bil nadomestjen s preperelemi kostmi ovčarja. Stari okostnjak izvira tudi iz ovčarja.

Zanimiv je bil na razstavi tudi pregled oblik pasje glave od divjega psa do najrazličnejših pasem zdaj živčih psov. Oddelek »Človek in pes« je prikazal med drugim razliko med pasjimi rasami ter vlogo in delo psov v službi človeka. Končno so bili na razstavi tudi primeri motivov psov v umetnosti, kakor oblike pargamskega oltarja, postave Diane s psom, starokritajske plastike in velik kitajski hramski pes, izrezan iz lesa.

Nekaj o Atlantskem oceanu

Atlantski ocean meri 106 milijonov kv. km. in je drugo največje svetovno morje. Največji je Tihi ocean, ki meri 179 milijonov kv. km. Evropa, Azija, Afrika, Severna in Južna Amerika, Avstralija s svojimi otoki in Antarktida so skupaj približno tako velike kakor Atlantski ocean. Vzhodno morje ima največjo globino 427 m, Severno morje pri Skagerraku 611 m, v Biskajski pri vzhodu v Atlantik je morje globoko okrog 5100 m, v usodni Porto Riko v višini Srednje Amerike pa 8.526 m. Za pot iz Zedinjenih držav v Anglijo potrebuje najmodernejši potniški parnik pet dni, prvi tovarniški parnik pa 9 dni. Več časa potrebuje seveda tako zvan konvoj, kjer se morajo ladje v svoji hitrosti ravnati po najpogostnejši. Konvoj potrebuje za pot preko Atlantika najmanj 13 dni. Najmanjše so razdalje med Novo Fundlandijo in Irsko. Ta pot je dolga 3375 km, je pa tudi najnevarnejša. Viharji, močni morskimi toki, zlasti pa na ledene gore preže tu na ladje in zato morajo biti pomorščaki na tej morsk poti zelo previdni.

Srečne „nesrečne“ številke

Zidar Gennaro iz Benetk je bil navajen, da je za vsak doživljaj stavil v loteriji na posebne številke. Vneto preizkušanje vseh števil mu pa nikakor ni hotelo prinesiti toliko iskane sreče. Pred kratkim pa ga je doletela še posebna smola. Ko se je zvečer vozil na svojem kolesu po cesti, je v temni noči naletel na psa, ki je ležal sredi ceste. Da ne bi zavozil vanj, je Gennaro skočil s kolesa, prvi tem pa je spodrsnil in padel tako nesrečno, da se ni mogel več vzdigniti. Zlomil si je roko in nogo. Spravili so ga v bolnico, a ko je za silo ozdravel, je bil poiskal knjigo nasvetov za loterijske številke. V njej je za svoj doživljaj poiskal odgovarjajoče številke in stavil v prihodnji loteriji nanje precejšnjo vsoto. Mož je imel tokrat srečo. Izžrebane so bile tri njegove »nesrečne« številke in dobil je toliko denarja, da si je kupil majhno hišico in se lahko lotil zidarskega posla kot samostojen podjetnik.

Obnovite naročnino!

PROKLETSTVO DEMANTA

Roman.

— Pa me ovadite, če hočete. Jaz se temu smejem... Pet let dobim, to bo vse. Toda vi...
Manzana je prebledel. Dobro sem videl, da se boji. Treba je bilo držati ga na udi z grožnjo o ovadbi. Čez nekaj časa je Manzana nadaljeval:
— Govorite torej z menoj jasno... Vi trdite, da vam je bil demant ukraden? Kdo vam ga je ukradel?
— Tega ne vem.
— Torej nekdo je prišel in vam ukradel demant, ta čas ko ste spali?
— Ta čas, ko sem bil onesveščen.
— Ah, zares. Nikoli mi niste povedali, da ste podvrženi omedlevicam.
— Rad bi vas bil videl v moji koži.
— Pojasnite mi to, če morete.
— Čemu pa, saj bi mi itak ne verjeli.

ESPOSITORI ALLA FIERA DI LUBIANA

RAZSTAVLJALCI NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU

BREDA

Le Armi della Vittoria
Esercito — Marina —
Aviazione
Le macchine della pace

Materiale rotabile ferrotranviario —
Macchine elettriche, agricole e industriali —
Macchine per trattamento dei minerali —
Compressori stradali — Caldaie —
Serbatoi — Carpenterie metalliche —
Acciai — Getti di acciaio — Pezzi stampati e forgiati — Costruzioni navali

COSTRUZIONI MECCANICHE
CAPITALE SOCIALE LIRE 200.000.000 —
VIA BORDONI 9

STABILIMENTI: Sesto San Giovanni (Milano), Brescia, Mestre, Roma, Napoli.

Mechanische Konstruktionen
Deinische Maschinen L. 200.000.000 —
VIA BORDONI 9

Tovarne: Sesto San Giovanni, Milano, Mestre, Roma, Napoli

Orožje za vojsko, mornarico in letalstvo
Stroji miru

Vozni material za železnice in tramvaje, električni kmetijski in industrijski stroji, stroji za obdelovanje kovin, cestni kompresorji, kotli, rezervoarji, kotlarstvo, jeklo, lito železo, tisk v kovino, ladijske konstrukcije.

SOCIETÀ ITALIANA ERNESTO BREDA — MILANO

DALMINE S.A.

CAPITALE: L. 120.000.000
GLAVNICA:

TUBI DI ACCIAIO SENZA SALDATURA FINO AL DIAMETRO DI 825 mm in tutte le esecuzioni e per tutte le applicazioni.

BREZŠIVNE JEKLENE CEVI DO PREMIER 825 mm v vseh izgotovitvah in za vse uporabe.

Agenzia per Lubiana:

I. S. D. A. —

(Napeljave za črpanje in dovajanje vode)
Impianti Sollevamento Distribuzione Acqua

LUBIANA,

Via G. Verdi 2

LJUBLJANA

Zastopnica za Ljubljano:

Mostra delle Ferrovie Italiane dello Stato Razstava italijanskih drž. železnic

L'Amministrazione delle Ferrovie Italiane dello Stato partecipa alla Fiera di Lubiana con l'invio dei più recenti e moderni tipi di materiale ferroviario costruiti in Italia:

- una locomotiva elettrica a corrente continua 3000 volt della potenza di 2100 KW e della velocità massima di km. 120
- una locomotiva a vapore aerodinamica sistema FRANCO per treni rapidi. Essa sviluppa una produzione di vapore superiore a quella delle caldaie di tipo normale con un aumento di potenza ed un risparmio medio di calore del 17%
- una carrozza ristorante con servizio di bar per treni turistici organizzati dall'Opera Nazionale Dopolavoro
- una carrozza per trasporto merci con la cassa costruita interamente in alluminio anziché in acciaio.
- un carro per la lavorazione della ginestra, che, spostandosi nelle località ginestricole costituisce un punto fondamentale per la risoluzione del problema di valorizzazione della ginestra.

Inoltre vengono presentati 2 pannelli illustranti l'uso l'adeguazione dei mezzi di trasporto ferroviari alle sempre crescenti necessità belliche e civili e l'altro l'attività ed i servizi esplicati dalla Milizia Nazionale Ferroviaria nell'attuale momento.

Viene pure presentato il plastico della nuova stazione di Venezia S. Lucia.

Uprava italijanskih državnih železnic se udeležila ljubljanskega velesejma in bo razstavila na njem poslednje in najmodernejske tipe železniškega materiala, zgrajenega v Italiji, in sicer:

- Električno lokomotivo s stalnim 3000-voltskim tokom, z močjo 2100 KW in največjo brzino 120 km na uro.
- Aerodinamično parno lokomotivo sistema FRANCO za brze vlake, ki razvija večjo množino pare kakor normalni kotli ter večjo silo in dosega povprečno 17% prihranka na toploti.
- Jedilni voz z buffetom za turistične vlake, kakor jih organizira OND.
- Tovorni voz z okrovjem iz aluminija mesto železa.
- Voz za predelavo lakotnika, ki se postavi v kraje, kjer raste to bodičevje tako, da služi neposredno za praktično rešitev problema glede valorizacije te rastline.

Nadalje se razstavlja dva grafikona, ki kažeta, kako so se železniška prevozna sredstva prilagodila vedno bolj naraščajočim vojnim in civilnim potrebam, in delovanje ter službovanje nacionalne železniške milice v sedanjem času. Razstavi se tudi plastični model nove železniške postaje Benetke — Sv. Lucija.

Gruppo — Skupina

Marelli
MACCHINE ELETTRICHE, POMPE E VENTILATORI
ELEKTRICNI STROJI, ČRPALKE IN VENTILATORJI

Rappresentante
per la Provincia di Lubiana:

Zastopnik za Ljubljansko pokrajino:

Elektroindustrija S. A. Lubiana, Gosposvetska 13

Elektroindustrija, d. d. Ljubljana, Gosposvetska 13

Ercole Marelli & Co S.A. Corso Venezia 16, Milano

TRIESTE

VIA L. CADORNA, 12 A

MILANO

VIA VITRUVIO 85

BRUNO AGOSTINI

STAND 138/143

TUTTE LE MACCHINE
UTENSILI

VSE POTREBNE STROJE
IN POTREBSCINE ZA DELAVNICE

Compagnia Generale di Eletticità

Macchine - Motori - Trasformatori
Apparecchi elettrodomestici - Apparecchi radio - Frigoriferi elettrici.
Rappresentante per la Prov. di Lubiana:

Stroji - Motori - Trasformatori
Gospodinjstvi elektrini aparati - Radijski aparati - Električni hladilniki.
Zastopnik za Ljubljansko pokrajino:

Ing. IVAN AHTIK - Livarska ulica 6 - Lubiana

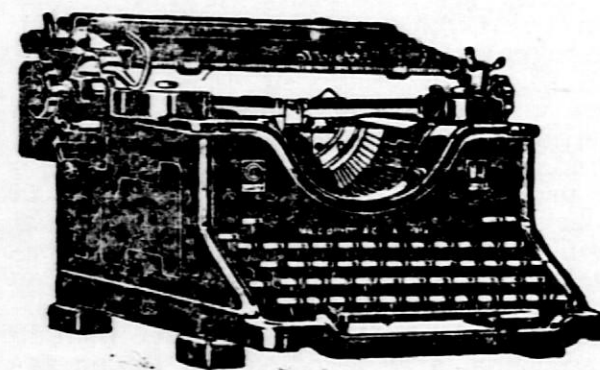
olivetti

Macchine per scrivere
da ufficio e portatili

Agenzia per la Provincia di Lubiana:
S. C. I. E. - MILANO

Ufficio di Lubiana: Tyrseva cesta 83
telefono 28-66.

Fiera di Lubiana - Padiglione D.
Posteggi 130-131-132-133.

Pisalni stroji
za pisarne in potovanja

Agenzia za Ljubljansko pokrajino:
S. C. I. E. - MILANO

Pisarna v Ljubljani: Tyrseva cesta 83
telefono 28-66.

Ljubljanski velesejem - Paviljon D.
stopnice 130-131-132-133.

olivetti

Bill Sharper postane neprijeten

Dobre četrt ure si je Manzana prizadeval pripraviti me do priznanja in sicer z veliko žilavostjo, ki je šla večkrat čez mejo. Toda navzlic temu seni ostal pri svojih trditvah, ki sem si jih bil izmislil in ki naj bi postale moj zadnji dokaz.

— No, dobro, — je dejal končno. — Jutri bomo videli. Zdaj sem tako truden, da se mi niti govoriti noče več. Odvedite me v svoje stanovanje, da si odpočijem.

— To ne gre. Imam samo eno sobo in samo eno posteljo.

— Nič ne de, saj lahko položite blazino na tla.

— To je izključeno.

— Zakaj pa?

— Ker nisem sam.

— Ah, seveda... vi niste sami... Zdaj, ko imate denar, plačujete ženske. Gospod živi na široko nogo, je v dragih restavracijah... Nikar ne mislite, da vam bom verjel, da morete tako živeti s tistimi šestimi stotaki, ki ste jih ukradli pastorku. Morda mi boste še hoteli natveziti, da se vam je posrečil vlom, ki vam je pomagal na noge. Pripovedujte to komu drugemu... Jaz pa vem, da živite z izku-

pičkom prodanega demanta. Tako je in nič drugače.

— Prišegam vam...

— Prišegajte, kolikor hočete, jaz ostanem pri svojem. Lopov ste!

— Zdaj mi je pa še dovolj tega! Razumete?

— Česa?

Spogledala sva se. Moj pajdaš je hotel planiti name, pa je skočilo več gostov med naju. Kot Angleži so hoteli brautiti mene pred Manzano.

Izkoristil sem zelo spretno njihovo simpatijo in zaklical:

— Rešite me tega pijanca!

Mož, ki se mi je bil malo prej predstavil kot Bill Sharper, mi je zašepetal:

— Pol funta, pa vas rešim tega tiča.

— Velja!

— Plačajte vnaprej!

Izpustil sem zlatnik za pol funta na tla, kakor da mi je slučajno padel iz roke.

Manzana, ki ni razumel nobene angleške besede, je še vedno mahal z rokami. Kar je v navali besnosti planil name. Toda Bill Sharper, ki je bil orjaške postave, ga je zgrabil za vrat in potisnil nazaj na stol, kjer ga je krepko držal, da se ni mogel več ganiti.